

Ichthuskerk Zoetermeer, Goede Vrijdag 29 maart 2024, 19.30 uur
(gebedsteksten: Huub Oosterhuis)

piano-/orgelspel (Aad Baak)

Lied: 562: 1, 3 Ik wil mij gaan vertroosten

V: Heer, onze God,
Met eerbied en op hoop van zegen
spreken wij de naam uit van Jezus, uw Zoon.
In de dagen van zijn sterfelijke leven
heeft hij onze zwakheden gedragen,
maar tot U heeft hij gebeden in zijn angst
en U hebt hem gehoord.

ALLEN:

**Kom ook onze zwakheid te hulp
dat ook wij
bij alles wat ons overkomt
vasthouden aan U,
God van ons leven. Amen.**

Samenzang: Lied van Sela (78) In deze stilte



Geef ons uw vre-de, in de-ze stil-te.



Breng onze on-rust tot rust.



Geef ons uw vreug-de, in de-ze stil-te.



Breng onze on-rust tot rust.



Geef ons uw ze-gen, in de -ze stil-te.



Breng onze on-rust tot rust.

Lezing Hosea 6: 1-3 (NBV21) door lector Janneke Tanja

'Kom, laten wij teruggaan naar de HEER!

Hij heeft ons verscheurd, Hij zal ons genezen;

de hand die sloeg, zal ons verbinden.

Hij redt ons na twee dagen van de dood,

de derde dag doet Hij ons opstaan:

in zijn nabijheid zullen wij leven.

Dan zullen wij Hem kennen,

ernaar jagen om de HEER te kennen.

Even zeker als de dageraad zal Hij komen,

Hij komt naar ons als milde regen,

als de lenteregen die de aarde drenkt.'

Samenzang lied (psalm) 130: 2, 3 Zoudt Gij indachtig wezen al wat een mens misdeed

Schriftlezing Exodus 12: 21-28 (NBV21) door Janneke Tanja

Toen riep Mozes de oudsten van Israël bij elkaar. 'Elke familie moet een lam of een bokje kiezen,' zei hij, 'en dat moet worden geslacht als pesachoffer. Laat ieder daarna een bosje majoraan nemen, dat in de schaal met bloed dopen en het bloed aan de bovendorpel en aan de beide deurposten strijken. Ga dan tot de morgen de deur niet uit, want de HEER zal door Egypte heen gaan om het te straffen. Maar ziet Hij bij een deur bloed aan de bovendorpel en aan de posten, dan zal Hij die deur voorbijgaan, Hij zal de doodsengel geen toestemming geven om uw huizen binnen te gaan en u te treffen. Dit voorschrift blijft voor u en uw kinderen voor altijd van kracht. Ook als u eenmaal in het land bent dat de HEER u zal geven, zoals Hij heeft beloofd, moet u dit gebruik in ere houden. En als uw kinderen dan vragen: "Wat betekent dit gebruik?", antwoord dan: "Wij brengen de HEER een pesachoffer omdat Hij de huizen van de Israëlieten voorbij is gegaan toen Hij de Egyptenaren strafte; ons heeft Hij gespaard." Toen knielden de Israëlieten en bogen ze zich diep neer. Daarna gingen ze uiteen en deden wat de HEER aan Mozes en Aäron had bevolen.

Samenzang lied (psalm) 77: 4 God, op wat Gij eens verrichtte

Lezing Marcus 14: 32 – 42 (NBV21) door lector Janneke Tanja

Ze kwamen bij een plek die Getsemane heette, en Hij zei tegen zijn leerlingen: 'Blijven jullie hier zitten, terwijl Ik ga bidden.' Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden en zei tegen hen: 'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier waken.' Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat dit uur zo mogelijk aan Hem voorbij mocht gaan. Hij zei: 'Abba, Vader, voor U is alles mogelijk, neem deze beker van Mij weg. Maar laat niet gebeuren wat Ik wil, maar wat U wilt.' Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus: 'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.' Weer ging Hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. Toen Hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze Hem moesten antwoorden. Toen Hij voor de derde maal terugkwam, zei Hij tegen hen: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is genoeg. Het ogenblik is gekomen waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij.'

Liedboek gezang 180: 1, 2

Gethsémane, die nacht moest eenmaal komen.
De Heiland heeft bewust die weg genomen.
Hij laat zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het lijden.

Hoe dichtbij is de hof, waar Gij gewaakt hebt;
verstaanbaar is de klacht, die Gij geslaakt hebt.
Nog leeft de haat, die U kwam overvallen:
zo zijn wij allen.

Lezing Marcus 14: 43 – 52 (NBV21) door lector Mieke Louwsma

Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd. Judas, die Hem zou uitleveren, had met

hen een teken afgesproken. Hij had gezegd: 'Degene die ik kus, die is het. Neem Hem gevangen en voer Hem weg onder strenge bewaking.' Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af, zei: 'Rabbi!' en kuste Hem. Ze grepen Hem vast en namen Hem gevangen. Een van de omstanders trok een zwaard, haalde uit en sloeg de dienaar van de hogepriester een oor af. Jezus zei tegen hen: 'U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben! Dagelijks was Ik bij u in de tempel om onderricht te geven, en toen hebt u Me niet gevangengenomen; maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.' Toen lieten allen Hem in de steek en vluchtten weg. Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad, probeerde bij Hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen, liet hij het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg.

Samenzang lied 852: 2, 3 U daalt het duister in

Lezing Marcus 14: 53 – 65 door lector Mieke Louwsma

Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen. Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur.

De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus op grond van een getuigenverklaring ter dood te veroordelen, maar dat lukte hun niet; want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden, waren hun getuigenissen niet afdoende. Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring: 'We hebben Hem horen zeggen: "Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is."' Maar ook zo was de getuigenverklaring niet afdoende. De hogepriester stond op en vroeg Jezus: 'Waarom antwoordt U niet? U hoort toch wat deze getuigen over U zeggen?' Maar Hij bleef zwijgen en antwoordde niet. Toen vroeg de hogepriester Hem: 'Bent U de messias, de Zoon van de Gezegende?' Jezus zei: 'Dat ben Ik, en u zult de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen met de wolken van de hemel.' De hogepriester scheurde zijn kleren en zei: 'Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?' Allen oordeelden dat Hij schuldig was en de doodstraf verdiende. Toen begonnen sommigen Hem te bespuwen; ze blinddoekten Hem en sloegen Hem en zeiden: 'Profeteer nu maar!', en ook de dienaren gaven Hem vuistslagen.

Samenzang lied 558: 1, 6 Jezus, om uw lijden groot,

Lezing Marcus 14: 66 – 72 door lector Mieke Louwsma

Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij. Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei: 'Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!' Maar hij ontkende dat en zei: 'Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.' Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan. Toen het meisje hem daar weer zag, zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders: 'Hij is een van hen!' Maar hij ontkende het weer. En al gauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus: 'Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea.' Maar hij begon te vloeken en zwoer: 'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!' En meteen kraaide de haan voor de tweede keer. En Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had: 'Nog voor de

haan tweemaal gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

Samenzang lied 247: 3, 4 U heb ik nodig, uw genade is

Marcus 15: 1 – 15 door voorganger

's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Nadat ze Jezus geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus. Pilatus vroeg Hem: 'Bent U de koning van de Joden?' Hij antwoordde: 'U zegt het.' De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen Hem in. Pilatus vroeg Hem toen: 'Waarom antwoordt U niet? U hoort toch waar ze U allemaal van beschuldigen?' Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus. Pilatus had de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene, die door het volk gekozen werd, vrij te laten. Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden vermoord. Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was. Pilatus vroeg hun: 'Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?' Want hij begreep wel dat de hogepriesters Hem uit afgunst hadden uitgeleverd. Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. Toen zei Pilatus tegen hen: 'Wat moet ik dan doen met de man die u de koning van de Joden noemt?' En ze begonnen weer te schreeuwen. 'Kruisig Hem!' riepen ze. Pilatus vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden nog harder: 'Kruisig Hem!' Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

Samenzang lied 576b: 2 O hoofd zo hoog verheven

Marcus 15: 16 – 32 door voorganger

De soldaten leidden Hem weg, het paleis (dat is het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. Ze trokken Hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doorntakken en zetten Hem die op. Daarna brachten ze Hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!' Ze sloegen Hem met een rietstok op het hoofd en bespuwden Hem, en bogen onderdanig voor Hem. Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem het purperen gewaad uit en deden Hem zijn kleren weer aan. Toen brachten ze Hem naar buiten om Hem te kruisigen. Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen. Ze brachten Hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent. Ze wilden Hem met mirre vermengde wijn geven, maar Hij nam die niet aan. Ze kruisigden Hem en verdeelden zijn kleren onder elkaar; ze dobbelden erom wie wat zou krijgen. Het was in het derde uur na zonsopgang dat ze Hem kruisigden. Het opschrift met de aanklacht tegen Hem luidde: 'De koning van de Joden'. Samen met Hem kruisigden ze twee misdadigers, de een rechts van Hem, de ander links. De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: 'Ach, kijk nou toch eens! Jij die de tempel afbreekt en in drie dagen weer opbouwt, red jezelf toch door van het kruis af te komen.' Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen: 'Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij niet; laat die

messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!' Ook de twee andere gekruisigden beschimpten Hem.

Samenzang lied 576b: 3 O Heer uw smaad en wonden

Lezing Marcus 15: 33 – 37 door voorganger

Op het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eloï, Eloï, lema sabachtani?', wat in onze taal betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hoor, Hij roept om Elia!' Iemand ging snel een spons halen, dompelde die in water met azijn, stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken, terwijl hij zei: 'Laten we nu maar eens zien of Elia komt om Hem eraf te halen.' Nadat Jezus luid geroepen had, blies Hij de laatste adem uit.

de paaskaars wordt gedooft (door dienstdoend diaken)
(*moment stilte*)

Lezing Marcus 15: 38 – 39 (NBV21) door voorganger

En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën. Toen de centurio, die recht tegenover Hem stond, Hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij: 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'

lied 574: 3 Glorie zij U, Christus, licht in onze nacht

Voorbeden geïnspireerd op psalm 22

V: God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?
Mijn God, roep ik overdag, en Gij zwijgt,
ik roep het 's nachts, en Gij laat mij maar roepen.
Gij, die ziet en ziet
de ellende van de ellendigen,
doe toch iets als Gij kunt.
Hoor tenminste hun noodkreet.

ALLEN:

**Hoor ons hier roepen
in naam van allen
wier stemmen verstomd zijn.
Hoor dit gebed
dat wij bidden voor mensen:**

Samenzang: Elb 319c Kyrië



Ky- ri- e, Ky-ri- e, Ky-rie, e - lei-son.



Ky- ri- e, Ky-ri- e, Ky-rie, e - lei -son.

V: voor allen die slachtoffer zijn
van natuurrampen, hongersnood, oorlog,
vermoorde mensen,
doden in het dagelijks verkeer;
voor kinderen zonder ouders,
voor vluchtelingen zonder land,
voor gemartelden en vermisten;
voor zieken zonder hoop op genezing,
voor onze doden – gedenk hun namen,
bewaars hun leven bij U.

ALLEN:

**Gij hebt ons vergankelijk gemaakt.
Ontneem ons niet voorgoed het levenslicht,
Gij zijt toch een God van levenden.**

Samenzang: Elb 319c Kyrië

V: God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?
Waarom moeten onschuldigen lijden,
worden onschuldige mensen vermoord;
breken mensen in de kracht van hun leven,
sterven kinderen, nauwelijks geboren?
Hebt Gij mij niet uit de schoot getrokken
en doen rusten aan de borst van mijn moeder?
Ik werd bij mijn geboorte in uw handen gelegd,
Gij zijt mijn God van de moederschoot af.
God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?

Samenzang: Elb 319c Kyrië

V: Voor mensen dicht om ons heen
die leven in moeite en zorg,
ongezien en ongeacht;
voor hen die bedroefd en ontgoocheld zijn,
voor allen die geen zin meer hebben
in hun leven, bidden wij U.
Zijt Gij de troost van de bedroefden,

de sterkte van de gefolterden?
Hoor dan al uw mensen in nood,
allen die een beroep doen
op uw ontferming

Samenzang: Elb 319c Kyrië

V: God mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?
Wij bidden U om vergeving
voor het lijden dat wij anderen aandoen:
dat wij elkaar verwaarlozen en vergeten,
niet begrijpen, niet verdragen,
dat wij kwaad spreken en wraakzuchtig zijn;
dat wij de armen overlaten aan hun lot;
dat wij ons afwenden van hen
die in ons midden worden achtergesteld;
dat wij gehoor geven
aan woorden vol rassenhaat en discriminatie.

ALLEN:
Bekeer ons hart,
dat wij ons bekeren tot elkaar.
Neem uw heilige Geest niet van ons weg.
God, mijn God, waarom hebt Gij ons verlaten?

Samenzang: Elb 319c Kyrië

V: Laat het toch waar zijn wat van U gezegd wordt:
'Nooit heeft Hij veracht de ellende der armen,
nooit Zijn aangezicht voor hen verborgen.'

ALLEN:
Onze vaders hadden vertrouwen in U
en Gij zijt hun redding geweest.
Zij riepen om U en Gij waart hun uitkomst
en nooit hebt Gij hun vertrouwen beschaamd.

Samenzang lied 547: 4 Laten wij God loven

(De paaskaars wordt weggebracht)

Samenzang lied 590 Nu valt de nacht

Bij de tafel achterin de kerk klinkt het 'Beklag Gods'

V: Mijn volk, wat heb Ik u gedaan?
Of waarin heb Ik u bedroefd?
Antwoord Mij!

(We verlaten in stilte de kerk)